

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2020

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

poslankyně Věry Kovářové

Pozměňovací návrh Ing. Věry Kovářové k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s těmito zákony a zákonem o evidenci skutečných majitelů

(Sněmovní tisk č. 909)

Pozměňovací návrh Ing. Věry Kovářové k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s těmito zákony a zákonem o evidenci skutečných majitelů:

V části první, čl. I, se za dosavadní bod 35 vkládá nový bod, který zní:

„X. V § 4 se doplňuje odstavec 14, který zní:

„(14) Územní samosprávou podle odstavce 5 písm. a) se v případě České republiky rozumí zejména kraj a obec s rozšířenou působností.“.

Následující novelizační body se přečíslojí.

Odůvodnění

Podle účinného znění § 4 odst. 5 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jsou politicky exponovanými osobami mimo jiných také vedoucí představitelé územní samosprávy a jejich osoby blízké. Toto ustanovení přináší interpretační nejasnosti, neboť není jasné, na které funkcionáře územní samosprávy dopadá a na které nikoliv. K interpretační jistotě příliš nepomáhá ani návěť § 4 odst. 4 písm. a), které omezuje působnost ustanovení na osoby „*ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem*“, neboť není jasné, v jaké územní šíři interpretovat neurčitý právní pojem „*regionální význam*“, přičemž je jasné, že všichni představitelé územních samospráv mají na území své obce a v očích jejich občanů význam značný.

Extenzivní výklad daného ustanovení, který z důvodu minimalizace rizik při své činnosti často aplikují povinné osoby, zahrnuje také představitele nejmenších obcí a jejich rodinné příslušníky, bez ohledu na fakt, zda se jedná o uvolněného či neuvolněného představitele. Takové vymezení lze nepochybně považovat za přílišnou tvrdost, jež by měla být odstraněna.

Více než 90 % z 6254 obcí v České republice vykonává pouze základní rozsah přenesené působnosti, výkon správních činností obecně na některých těchto úřadech vzhledem k jejich malému rozsahu zajišťují nižší jednotky úředníků a o byrokratickém aparátu v pravém slova smyslu vůbec nelze hovořit. Tyto obce hospodaří s nevelkým množstvím finančních prostředků a rizika, jimž mají opatření zakotvená v zákoně č. 253/2008 Sb. předcházet, jsou zde tím pádem naprosto minimální.

Naproti tomu obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem hospodaří díky příspěvku na přenesenou působnost ze státního rozpočtu s mnohem většími objemy finančních prostředků a jejich hospodaření tím pádem implikuje nesrovnatelně větší korupční rizika i další potenciální rizika značných škod pro veřejné finance.

Bez významu není ani hledisko proporcionality zásahu do práv představitelů menších obcí, k němuž dochází už samotným odlišným zacházením oproti zbytku fyzických osob. Mnozí představitelé menších obcí nejsou pro výkon své funkce uvolněni a pobírají za ní odměnu v řádu jednotek tisíc Kč měsíčně, a proto lze těžko považovat odlišné zacházení vůči nim a jejich rodinám za racionálně odůvodnitelné. V tuto chvíli se navíc potýkáme s velkou neochotou obyvatel malých obcí kandidovat do zastupitelstev či vykonávat funkci starosty či starostky, a to právě z důvodu přílišných zásahů do jejich práv a práv rodinných příslušníků, jež výkon těchto funkcí momentálně přináší.

Potřebu vyjasnění ustanovení § 4 odst. 5 předmětného zákona vzhledem k představitelům samospráv naznal již dříve také Finanční analytický úřad MF ČR (dále jen „FAÚ“), do jehož gesce zákon spadá. Při jednání s představiteli samospráv se zástupci FAÚ shodli na tom, že by statut politicky exponované osoby měl být omezen právě na představitele obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem, tedy neměl by se týkat představitelů obcí I. a II. typu.

Předkládaný pozměňovací návrh tedy nabízí s ohledem na současnou politickou realitu kompromisní řešení, které je racionálním a přijatelným průsečíkem mezi potřebou pečlivé kontroly veřejných financí a předcházením majetkové trestné činnosti na jedné straně, a zájmy na minimalizaci zásahů státní moci do podnikání povinných osob a omezení jejich

administrativní zátěže na druhé straně. **Na jeho základě dojde k demonstrativnímu vymezení pojmu „územní samospráva“, čímž bude dán prostor pro metodické vymezení výčtu politicky exponovaných osob ze strany Finančního analytického úřadu, mezi které nebudou zařazeni především představitelé obcí I. a II. typu.**

V Praze dne 14. září 2020

Ing. Věra Kovářová, v.r.

Platné znění zákona s vyznačením navrhovaných změn novely (změny jsou uvedeny tučně a kurzívou)

253/2008 Sb.

ZÁKON

o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

§ 4

Další pojmy

(1) Obchodem se pro účely tohoto zákona rozumí každé jednání povinné osoby **jednající v tomto postavení** s jinou osobou, pokud takové jednání směřuje k nakládání s majetkem této jiné osoby nebo k poskytnutí služby této jiné osobě.

(2) Obchodním vztahem se pro účely tohoto zákona rozumí smluvní vztah mezi povinnou osobou **jednající v tomto postavení** a jinou osobou, jehož účelem je nakládání s majetkem této jiné osoby nebo poskytování služeb této jiné osobě, jestliže je při vzniku smluvního vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že **bude trvajícím nebo** bude obsahovat opakující se plnění.

(3) Příkazem klienta se pro účely tohoto zákona rozumí každý jeho úkon, na jehož základě má povinná osoba nakládat s majetkem.

~~(4) Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Má se za to, že při splnění podmínek podle věty první skutečným majitelem je~~

~~a) u obchodní korporace fyzická osoba,~~

~~1. která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv této obchodní korporace nebo má podíl na základním kapitálu větší než 25 %,~~

~~2. která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě ovládá osobu uvedenou v bodě 1,~~

~~3. která má být příjemcem alespoň 25 % zisku této obchodní korporace, nebo~~

~~4. která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, není-li skutečný majitel nebo nelze-li jej určit podle bodů 1 až 3,~~

~~b) u spolku, obecně prospěšné společnosti, společenství vlastníků jednotek, církve, náboženské společnosti nebo jiné právnické osoby podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností fyzická osoba,~~

~~1. která disponuje více než 25 % jejich hlasovacích práv,~~

~~2. která má být příjemcem alespoň 25 % z jí rozdělovaných prostředků, nebo~~

~~3. která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, není-li skutečný majitel nebo nelze-li jej určit podle bodu 1 nebo 2,~~

~~e) u nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti fyzická osoba nebo skutečný majitel právnické osoby, která je v postavení~~

~~1. zakladatele,~~

~~2. svěřenského správce,~~

~~3. obmyšleného,~~

~~4. osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, není-li určen obmyšlený;~~
~~a~~

~~5. osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.~~

(4) Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí

a) skutečný majitel podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů a

b) fyzická osoba, za kterou se obchod provádí.

(5) Politicky exponovanou osobou se pro účely tohoto zákona rozumí

a) fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem, jako je zejména hlava státu, předseda vlády, vedoucí ústředního orgánu státní správy a jeho zástupce (náměstek, státní tajemník), člen parlamentu, člen řídicího orgánu politické strany, vedoucí představitel územní samosprávy, soudce nejvyššího soudu, ústavního soudu nebo jiného nejvyššího justičního orgánu, proti jehož rozhodnutí obecně až na výjimky nelze použít opravné prostředky, člen bankovní rady centrální banky, vysoký důstojník ozbrojených sil nebo sboru, člen nebo zástupce člena, je-li jím právnická osoba, statutárního orgánu obchodní korporace ovládané státem, velvyslanec nebo vedoucí diplomatické mise, anebo fyzická osoba, která obdobnou funkci vykonává nebo vykonávala v jiném státě, v orgánu Evropské unie anebo v mezinárodní organizaci,

b) fyzická osoba, která je

1. osobou blízkou k osobě uvedené v písmenu a),

2. společníkem nebo skutečným majitelem stejné právnické osoby, popřípadě svěřenského fondu ~~nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti~~, jako osoba uvedená v písmenu a), nebo je o ní povinné osobě známo, že je v jakémkoli jiném blízkém podnikatelském vztahu s osobou uvedenou v písmenu a), nebo

3. skutečným majitelem právnické osoby, popřípadě svěřenského fondu ~~nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti~~, o kterých je povinné osobě známo, že byly vytvořeny ve prospěch osoby uvedené v písmenu a).

(6) Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad vydaný orgánem veřejné správy, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a z něhož je patrná podoba, popřípadě i jiný údaj umožňující identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele.

(7) Korespondenčním vztahem se pro účely tohoto zákona rozumí

a) poskytování bankovních služeb jednou bankou jako korespondenční bankou jiné bance jako respondenční bance, včetně poskytování běžného nebo jiného účtu a souvisejících služeb, jako je řízení hotovosti, mezinárodní převody finančních prostředků, zúčtování šeků, průběžné korespondenční účty a devizové služby, nebo

b) vztahy mezi úvěrovými institucemi, mezi finančními institucemi anebo mezi úvěrovými a finančními institucemi navzájem, včetně vztahů vytvořených za účelem transakcí

s cennými papíry a převodů finančních prostředků, v nichž jsou korespondenční institucí respondenční institucí poskytovány obdobné služby jako v písmenu a).

(8) Osobou poskytující služby spojené s ~~virtuální měnou~~ **virtuálním aktivem** se pro účely tohoto zákona rozumí osoba, která jako předmět své podnikatelské činnosti kupuje, prodává, uchovává, pro jiného spravuje, **převádí** nebo zprostředkovává nákup nebo prodej ~~virtuální měny~~ **virtuálního aktiva, poskytuje finanční služby týkající se nabídky nebo prodeje virtuálního aktiva**, případně poskytuje ~~další jiné obdobné~~ **služby spojené s virtuální měnou virtuálním aktivem**.

~~(9) Nepřímým vlivem se pro účely tohoto zákona rozumí vliv vykonávaný prostřednictvím jiné osoby nebo jiných osob.~~

~~(10) Disponováním s hlasovacími právy se pro účely tohoto zákona rozumí možnost vykonávat hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na to, zda a na základě jakého právního důvodu jsou vykonávána, popřípadě možnost ovlivňovat výkon hlasovacích práv jinou osobou.~~

(9) Virtuálním aktivem se pro účely tohoto zákona rozumí elektronicky uchovatelná nebo převoditelná jednotka, která je

- a) **způsobilá plnit platební, směnnou nebo investiční funkci, bez ohledu na to, zda má nebo nemá emitenta, pokud se nejedná o**
 - 1. **cenný papír, investiční nástroj, nebo peněžní prostředek podle zákona o platebním styku,**
 - 2. **jednotku podle § 3 odst. 3 písm. c) bodu 4 až 7 zákona o platebním styku, nebo**
 - 3. **jednotku, kterou je prováděna platba podle § 3 odst. 3 písm. e) zákona o platebním styku, nebo**
- b) **jednotkou podle písmene a) bodu 2 a kterou lze v konečném důsledku zaplatit pouze za úzce vymezený okruh zboží nebo služeb, který zahrnuje elektronicky uchovatelnou nebo převoditelnou jednotku podle písmene a).**

(10) Skupinou se pro účely tohoto zákona rozumí skupina podle zákona o finančních konglomerátech.

(11) Blízkým podnikatelským vztahem se pro účely tohoto zákona rozumí taková materiální provázanost v rámci podnikatelské činnosti, kdy prospěch nebo újmu jedné osoby by mohla druhá osoba důvodně pociťovat jako prospěch či újmu vlastní.

(12) Třetí zemí se pro účely tohoto zákona rozumí stát, který není členským státem Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor.

(13) Příslušnou profesní komorou se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) **Česká advokátní komora, je-li povinnou osobou advokát,**
- b) **Notářská komora České republiky, je-li povinnou osobou notář,**
- c) **Komora auditorů České republiky, je-li povinnou osobou auditor,**
- d) **Exekutorská komora České republiky, je-li povinnou osobou soudní exekutor,**
- e) **Komora daňových poradců České republiky, je-li povinnou osobou daňový poradce.**

(14) Územní samosprávou podle odstavce 5 písm. a) se v případě České republiky rozumí zejména kraj a obec s rozšířenou působností.